

6
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
Αριθ. Έρωτ. *Αλλ. Ι. 6/1970*

Α'
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Δευ. 1969 / 15-2-70

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κομόπολις)..... Συεπάριον.
(παλαιότερον ὄνομα: Συεπάριον), Ἐπαρχίας .. Καλαμπάκας
Νομοῦ .. Γρυμάλων.....
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος .. Γεώργιος
Ρήχας..... ἐπάγγελμα .. Διδάσκαλος.....
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις .. Καλαμπάκας.....
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον ... ἔξ. <6>.....
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον .. Γεώργιος .. Χλῆνος.....

ἡλικία .. 77..... γραμματικαὶ γνώσεις .. Α' Δημοτικῶν.....
..... τόπος καταγωγῆς .. Συεπάριον

Καλαμπάκας

β) Γεώργιος .. Μησιούρας .. ἡλικία 77 .. Γραμματικὴ Α' Δημ.

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σπορὰν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων ; Διὰ τὴν ἀγορὰν ἦσαν αἱ περιοχαὶ
᾽Διω .. ντάμια .. καὶ νάτω .. ντάμια.....

Ὑπῆρχον αὗται χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστήματα ; ? ἐνηλλάσσοντο .. κατ' ἔτος.....

- 2) Εἰς ποίους ἀνῆκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα, δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας ("Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ.
Κατὰ τὸ 1/4 .. εἰς φυσικὰ πρόσωπα καὶ 3/4 εἰς μονὰς

- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν του ; .. ὁ πατὴρ διανέμει τὴν περιουσίαν εἰς
τὰ τέκνα του μετὰ τὸν θάνατόν του.....

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ;

Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μετὰ τὴν γεωργίαν καὶ κτηνοτροφίαν

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; ... Ν.αί.

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι ἐργάζονται εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μετὰ ὁλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; Εἰργάζονται οἱ

αὐτὴν φρονεῖς καὶ ὡς ἑταῖρα καὶ μὲν ὁλόκληροι τὴν οἰκογένειάν των λαμβάνουσιν τὰ $\frac{2}{3}$ τῆς ἐξουσίας

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημακατόροι κλπ.) Καλλῆγοι Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; ...

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρῆμα) ; Εἰς εἶδος

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τραχητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομίσθιον εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος ;

Ἐλάμβανον ἐργάτας ἐποχικῶς καὶ ἄνδρας καὶ γυναῖκας καὶ ἐλάμβανον ἡμερομίσθιον ἐξ εἶδος

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ;

Δ' ἐν ἐχρησιμοποιοῦντο δοῦλοι (ὑπηρέται)

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ;

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται ... Ν.αί. ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), παραματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ;

- δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (μέ καῦσιν: α) τῆς καλαμῖδος μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος;

Τὰ χωράφια ἐλιπαίνοντο με ζωϊκὴν κὴν
κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων).....

- 2) Πότε ἔγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; ... τὸ 1934.....

- ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; ... ἀπὸ τοῦ 1934.....

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.). Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατέσκευάζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ;

Σε ὁμαλὰ χωράφια ἐχρησιμοποιοῦντο μονόφτερα
ἄροτρα καὶ ἐξ ὀγκομαλὰ καὶ δίφτερα.....

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄρότρου με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1. Χειρὸν ἄβια 4. ... χωνί 7. 10. ... καεῖδι

2. 5. 8.

3. πανοῦτσι 6. ἐπιάδα 9.

- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) ... ἀπὸ τοῦ 1945.

- 3) Μηχανὴ θερισμοῦ ... ἀπὸ τοῦ 1945.....

4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν). Δέν. ὑπῆρχε,

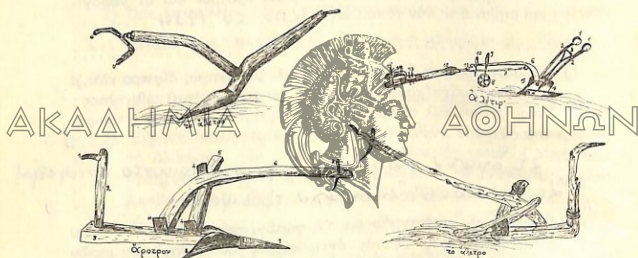
5) Μηχανή ἀλώνισμου ..? Α. ηδ. τ. 1945

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον

Ο. Ἰ. Διο. Σ. Στυλίου (Στυλίου)

κατεσκεύαζε τὸ ξύλινον ἄροτρον

- 2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

- 3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξατημάτων αὐτοῦ.

1.	6.	11.
2.	7.	12.
3.	8.	13.
4.	9.	14.
5.	10.	15.

(1) Ἐάν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
θμῃσιν).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς
διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιῶν ; δηλ. τῶν
χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. – Ἰχνογραφή-
σατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν
εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

..Τὸ..ὕνι..τοῦ..ξυλίνου..ἀρότρου..ἦτο..μιας..μορφῆς
διὰ..τὴν..ἀροτρίασιν..ὅλων..τῶν..εἰδῶν.....
..Χωραφιῶν.....

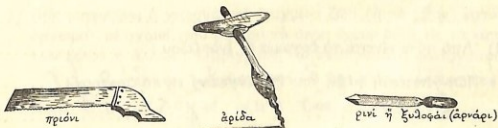
- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου; *καμπύλης γραμμῆς*

6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου; *ἐκ ξύλου*

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου
(π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφαί κλπ.).....

...*βιελάρι, πριόνι, ἀρίδα-ξυλοφαί*.....

8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. . . . Μόνον... βόες

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ; ? Εχρησιμοποιεῖντα δύο

9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ;
ὦχι το ἀναγκαιός

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεύλες, πιζεύλια κλπ.).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

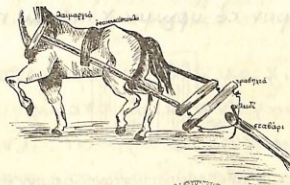
10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερος τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας.

11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν). ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου ἢ ξύλου
ἔλεχτο κουλλούρι

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἑνὸς ζώου ;

Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ;

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν,
 τήν ὁποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῇ
 εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.....

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποίος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον) ; 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης
 τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος)· 2) γυναῖκα· 3) υπηρέτης. Σημειώσατε ποῖα
 ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας. Πρὸ τοῦ 1920, ἀρχικὴν μόνον
 οἱ ἄνδρες. Ἀπὸ τοῦ 1920 καὶ ἐντεύθεν ὀργάνουν
 καὶ οἱ ἄνδρες καὶ οἱ γυναῖκες.....

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ
 τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε,
 εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν)

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....
 ὅπως εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον.....

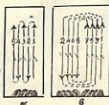
3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὰ
 ὄργωμα· μέ σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα
 τῶν ζῶων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).
 τὰ βόδια μέ σχοινί δεμένον κατὰ τὰ κέρατα
 καὶ δὲ ἄλογα ἀπὸ τὰ χαλινά.....

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

Τὸ ὄργωμα ἐξίνετο με ἀνοιγομένας αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν.

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

Σήμερον τὸ ὄργωμα γίνεται περιφερειακῶς.

Σημειώσατε μετὰ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐάν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος, σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀρόρου ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορές, ἢ σποριές, ντάμιες, φιασιές, μεσθριάδες κ.λ.π.);

Καὶ πρὸ τοῦ 1920 καὶ σήμερον... Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα γίνεται... κατὰ σπορές.

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἡ σποριά); με αὐλακιάν; ... ἐχωρίζετο με σθριάδια.

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῇται ἄροτρον; ... Ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ τῶν ἄλλων.

δημητριακῶν καρπῶν γίνεται μόνον μετὰ ἄροτρον.

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διανομὴ τῶν αὐλάκων μετὰ τὸ ὑνί: καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ.

πλαγίως.

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. ΣΕ. ὅλα τὰ ὀργώματα

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

- 1) Διὰ τὴν σποράν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά· π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ.

? Ἐγίνοντο πρὸ τοῦ 1920 καὶ γίνονται καὶ σήμερον δύο ὀργώματα κατὰ τοὺς μῆνας (Μάρτιον καὶ Μάϊον). Τὸ πρῶτο ὄργωμα... λέχεται βύεισμο καὶ τὸ δεύτερον... θαρμός.

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Δύο ὀργώματα κατὰ τοὺς μῆνας. Οὐμὲν θρον - Μάρτιον. Τὸ πρῶτο ὄργωμα βύεισμο καὶ δεύτερον φύτευμα.

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρανάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν αὐτὰρ ἢ ἄλλο δημητριακόν....

4 ἔτη ἔως

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιεργείας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; βίτος-υριθ; 1 ὄργωμα. ἀραβόσιτος-κηπευτικά; 2 ὀργώματα.

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται : α) κατὰ τὴν σποράν. π.χ. τὸ δισάκι εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ;

πρὸ τοῦ 1920. ἔχρησιμοποιεῖτο τὸ δισάκι, σήμερον χρησιμοποιεῖται τὰ τρανβάγια.

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχόν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται : τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἔλλειψοειδῇ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρον ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ;

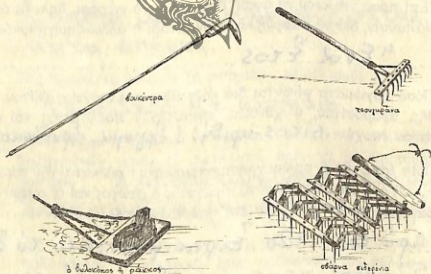
... Μ.Ε. ἔλλειψοειδῇ σιδηρᾶν ράβδον ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρον. (ξυλοσίδηρον ἢ ἄξιόν τι).

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); **Ναι**

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὄργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπὶ κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐν τούτοις).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

έκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

καὶ πρὸ τοῦ 1920 καὶ σήμεραν χρησιμοποιεῖται
ὁ μαχαιρὶς καὶ ἡ τριβύρα

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι ποῦ ἐκτελοῦν

Τὸν ζευγολάτην βοηθοῦν ἡ ὀνδρεχὸς ἢ τὰ
τέκνα αὐτοῦ

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγίνετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἶδους.

Στὰ ἴδια χωράφια ποῦ χινέται ἡ
σπορὰ τοῦ αἵτου χινέται καὶ ἡ σπορὰ
τῶν ὀσπρίων

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ά.

Στὰ ἴδια χωράφια χινέται ἡ καλλιέργεια
τροφῶν διὰ τὰ ζῶα (ρόβη-σανόν),

- 9) Πῶς ἐγίνετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμεραν) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων ἑσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιῆς (βραγιῆς) καὶ ἄλλως.

Οὕτῃ χινέταν οὕτῃ χινέται
ἡ καλλιέργεια γεωμήλων

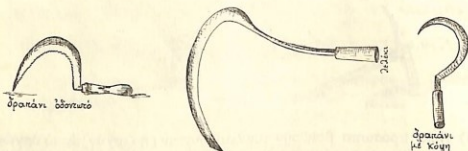
Β'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.)

...**ἔθερίζοντο μετὰ λελεῖν**.....

Ἐάν ἦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.....

...**Δὲν ὑπάρχουν ἀλλὰ μέσα θερισμοῦ**.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ.....ΑΘΗΝΩΝ

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μετὰ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα).....

- 3) Ἡ λεπὴς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὀμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν).....

...**Μ.Ε. Μ.Ε.Ε.Ε.Σ. ἔθερίζοντο μετὰ χόρτα, τριφύλλα κλπ. Ἡ Δ.Ε.Π.Ι.Σ. ἦτο ὀμαλὴ**.....

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;.....
...**Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς ἐλέγετο κοβεία**.....

5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) ... ὁ εἰδ. προυρχος ματσεμυάδεν
τὰ ἐργαλεῖα.

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μετὰ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθῶν) ἢ τροφῶν, τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) ... ὁ θερισμός δ' ἐν... ἐχίνετο
ποτέ δι' ἐκριζώσεως.

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

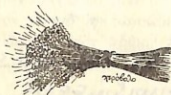
1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μετὰ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερὸν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. ... Ἀναλόγως τοῦ ὕψους τῶν θερισσόμενων
ἐδάφ. (κερίνου εἰς τὸ ὕψος τῶν 0, 20)

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσι) εἰς τὸ χαράφι μαζί με τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται) ... ἐλέγοντο ἀποκινάδια

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὁποῖα παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραξίς, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα; ... οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ θερίζαν
καὶ ἐπειτα χύριζαν καὶ ἐμάνην τὰ
δράγματα (δεμάτια).

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστὰ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) ... τὰ δράγματα (δεμάτια) τοποθετοῦνται
ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἀνὰ 3 καὶ αἱ κεφαλαὶ
τῶν σταχῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν ἰδίαν
κατεύθυνσιν

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
 λοῦνται ἀγκαλιές. ... τὰ δράγματα λέγονται
...δεμάτια

γ. Οἱ θερισταί.

1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
 θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
 σκοπὸν ἀπὸ ἄλλων τόπων καὶ ποῖον ;

...θερίζουν...οἱ ἄνδρες καὶ οἱ γυναῖκες
...Δ.Ε.Ν...ἤρχοντο ἐπαγγελματίαι
...θερίζεται ἀπὸ ἄλλων μέρων

2) Πώς ἡμείβοντο οὗτοι μὲ ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
 ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβὴ εἰς χρῆμα ἢ εἰς
 εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
 φαγητοῦ ; (Παραθεσάτε μὲ τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
 εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν)

...ἡμερίζοντο καὶ μὲ ἡμερομίσθιον
καὶ κατ' ἀποκοπὴν. Ἡ ἀμοιβὴ εἰς
χρῆμα ἢ εἰς εἶδος. Ἄλλοτε εἰς χρῆμα καὶ ἄλλοτε
εἰς εἶδος. Ὅποτε μὲ φαγητὸ καὶ ὅποτε χωρὶς φαγητοῦ

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερον τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
 λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμὸν ; Ἐπίσης κατὰ
 τὴν ἐναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
 λοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
 κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ;

...καὶ οἱ ἄνδρες καὶ οἱ γυναῖκες ἔφερον
εἰς τὰς ἀριστερὰς χεῖρας (ἡλιαμαρία)
...Δ.Ε.Ν...ἔφερον ἢ ὅποτε εἰς τὴν
μέσην τοῦ σώματος

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;

..... Ναί

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά.

... Ἐτραγουδοῦσαν (Τράβα. Ἀέρα δροσρὲ
θ. ἰά. νὰ δροσίῃς καὶ μαλλιά τοῦ τσοκλια
καὶ μεφάλι. κ.λ.π.)

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθέριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχους ποὺ μένουν ἀθέριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχους πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάβαν, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον. Τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ

θερισμοῦ ἀφήνουν εἰς τὸ μέρος τοῦ
χωρ.φι.δ. ἓν μικρὸν τεμάχιον ἀθέριστον
τοὺς στάχους ποὺ ἐμέναν. ἀθέριστοι
τοὺς χώνανε εἰς τὸ χῶμα καὶ ἔρριχναν
τὰ δρεπάνια ψιχά. λέγοντες διάφορες εὐχάς
(ὅπως καὶ τοῦ χρόνου καλύτερα)

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

- 1) Πότε ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα, ἥτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Τὸ δεμάτιασμα ἐγίνετο ἀμέσως

- 2) Πώς ἐγένετο τὸ δερμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἔδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελουοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δερματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

οἱ ἴδιοι οἱ θερικταὶ ἔκανον τὸ
 δερμάτιασμα μὲ δερματιῶν (δ. κελύ
 ὑπὸ τὸ ἴδιο τὸ βιτάρι.).....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δερμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφίηνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκentrώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δερμάτια συνεκentrώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ;

τὰ δερμάτια ἀφίηνοντο εἰς τὴν
 ἰδίαν θέσιν ἀνὰ 3.....

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον
 σας ; δὲν χινεῖται καλλιέργεια τῆς
 πατάτας ἐν τῷ χωρίῳ.

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς.....

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἄρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
φωτογραφίαν.....

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον); Ἐάν
ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ.....

? Ἐσυνθίζετο ἡ διατροφή τῶν ζώων
μὲ σανόν, τριφύλλι, βίκον.....

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
σαν κ.ἄ.). ? Ἐθερίζετο τὸν Μαΐον μὲ κοβελὸν

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

- 3) Ζήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) ... Τὸ χόρτον... ἐνὸς περὶ καὶ
 τὸ ἔργον... ἐπὶ 2. ἡμέρας πρὸς θήραν
 καὶ ἔπειτα τὸ ἔκτανον δεμάτια πρὸς
 τοποθέτησιν εἰς τὴν ἀποθήκην.

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορὰ τῶν δεματίων πρὸς ἀλωνισμόν. Συνκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

Τὰ δεμάτια πρὸς ἀλωνισμόν συνεκεντρώνοντο... ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι καὶ
 ἀπὸ ἐκεῖ μετεφέροντο κατ' εὐθείαν...
 μέσῳ εἰς τὸ ἀλώνι πρὸς ἀλωνισμόν.

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος οὗτοι τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλωνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνετα ἡ τοποθέτησις εἰς σάρον; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως;

Ὁ χώρος καλεῖται ἀλωνότοπος...
 καὶ ὁ χώρος τῶν δεματίων καλεῖται...

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν ἀλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὅχι εἰς τὸ ἀλώνι;

Ὁχι... Ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ...
 ἀπὸ τὰ ἄχυρα ἐγένετο εἰς τὸ
 ἀλώνι...

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν;

Τὸ ἀλώνι ἔξω τοῦ χωρίου κατεσκευά-
 ζετο διὰ νὰ ὑποβοηθῇ καὶ ὁ ἔργον εἰς τὸ
 λίχνισμα

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλές οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρή-
σις του, δηλ. με ποίαν σειράν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Τὸ... ἀλώνι... ἀνήκει... εἰς... μίαν... μόνον... οἰκογένειαν

- 6) Ἀπὸ πότε ἄρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ; . Τὸ ἀλώνισμα
ἄρχεται τὴν 20^{ην} Ἰανουαρίου καὶ λήγει τὴν 15^{ην} Ἰουλίου

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (με δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (με δάπεδον
ἐστρωμένον με πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

.. Τὸ... ἀλώνι... κατασκευάσεται ἐκ χώματος

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΔΟΗΝΩΝ

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ
ἀλωνισμοῦ· (π.χ. τοῦ χωματάλωνου· καθαρισμός αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, με πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων)... Πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ ἀλωνισμοῦ

ἔχινετο... καθαρισμός τοῦ χωματάλωνου
καὶ... κατόπιν... ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου διὰ
κόπρου... βοῶν.....

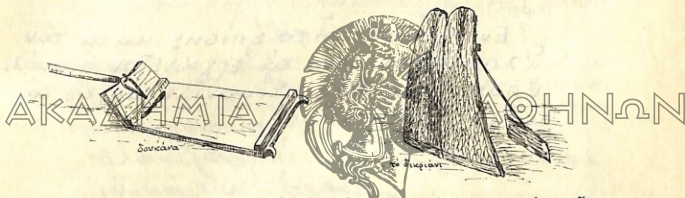
- 9) Ἡ ὡς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξίς τοῦ ἀλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ;

Ἡ ὡς... ἄνω... προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ
ἐναρξίς τοῦ ἀλωνισμοῦ... δύν... ἐξ... ὠρισμένην
ἡμέραν καὶ ὥραν.

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα)...κατὰ τὸ
 Σ.ῶ.ξ.ι.μ.β...τῶν...Β.ο.ῦ.ν. πρὸς Ἀλωνιζόμεν. ἢ τὸ
 δ.ε.μ.ε.μ.ε.ν.ο.ν...ἐκ τοῦ. σ.ῶ.λ.ο.υ. (σ.ῶ.ε.δ.ι.ρ.α) δ. Β.ο.ῦ.ς
 .π.ο.ῦ...ἢ τὸ...π.λ.ι.ε.δ.ε.φ.ε.ρ.ο.ν...πρὸς τὸ. μ.ε.ν.ε.ρ.ο.ν τοῦ
 Ἀλωνιζοῦ. ὅπου ἢ τὸ...τὸ ποδὲς τῆς. δ. σ.ῶ.λ.ο.ς

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἁλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μη-
 χανικὸν ἁλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς
 ἐν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω
 ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων
 σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται
 δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἁλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων
 διὰ τὸν ἁλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἁλωνιστικὸν τοῦτο
 μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάννα, δικριάνι,
 βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις
 διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμε-
 ρον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητρι-
 ακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἁλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἁλωνι-
 στικὸν μηχανήμα ; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά,
 ρεβίθια κ.ἄ.) ἥλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυομένων καὶ
 περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων ;

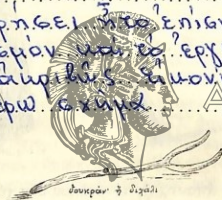
ἢ τὸ. ἐκ. χρ. ἢ. ε.ι. καὶ τὸ. Ἀλωνι. ε.ι. μ.ε.ν. μηχανήμα
 δουκάν. λ...σ.ῶ.λ.ο.ς...παράλληλογραμμοῦ
 τὸ. δ.η.λ.ο.ν...ἐπ.ρο.μ.η.θ.ε.ν.ο.ν. τὸ. ὀ.π.δ. εἰ.δ.ι.ο.ῦ.ς
 τ.ε.χ.ν.ι.τ.ι.ς...ἐ.ν.ε.ν...π.ε.ρ.ι.φ.ε.ρ.ε.ι.ῶ.ν. (μ.η.μ.ι.α
 μ.ε.τ.ῶ.β.ο.υ. κ.λ.η.)

8) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην ;

Ὁ... ἀλωνισμός... ἀρχίζει... τὴν 12^{ην} μεσημβρινήν
ὥραν... καὶ διακόπτεται... περὶ τὴν
10^{ην}... περὶ που... μ.μ. ὥραν...

12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὅποιον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

? Ἐν... χρήσει ἦτο... ἐπίσης... κατὰ τὸν
ἀλωνισμὸν καὶ τὰ... ἐργαλεῖον... δικούλι
ὅπως... αὐριβὺς... εἰσὶν... εἰς τὸ
κατωτέρω... σχῆμα...

δουκράνι ἢ διχάλι

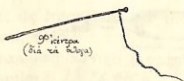
13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἄλωνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποιον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκό-
πους στάχους ;

Ναί.

14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύ-
πημα τῶν ζῶων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ
φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποῖα ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχε-
διάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα)... ..

Ἦτο... ἐν χρήσει... εἰδικὴ... ἀλωνόβεργα... (ἀξιάλι)
μῆκους... 2 μ... φέρουσα... ἓνα... κορφί... εἰς τὸ...

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἑνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἑνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δοῦλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἠλωνίζοντο καθ' ἡμέραν *Ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐν ἐ. σ. στρώματος δ' ἐν. εἶχε ἰδιαιτέρο ὄνομα, Ἀμλῶς. ἐπολεῖτο... ἀλωνισμῶν.....*

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

..... *λαμνί*

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουν : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς μὲ ἰδικὰ τοῦ ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοί ἀλωνισταὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. κοπάνηδες, καλούμενοι ἀλωνοραῖοι καὶ ἀγωγιᾶτες), οἱ ὅποιοι εἶχον βοδία ἢ ἄλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν

..... *Ἀλωνίζον οἱ ἴδιοι οἱ γεωργοὶ μὲ ἰδικὰ τὰ ζῶα*

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου μὲ ζῶα καὶ μὲ ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυς· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν μὲ χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

..... *Δ' ἐν. ὑπῆρχε ἄλλο μέσον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυς*

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ;

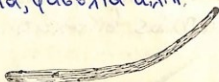
..... *Δ' ἐν. ὑπῆρχε κόπανος ἐκ ξύλου κατεσκευασμένος μήκους 1 μ. πᾶχους 0,20 σχήματος παραλλογραμμοῦ διὰ τὸ κοπάνισμα τῶν δεγρῶν*

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν; Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρήσις τοῦ κοπάνου; (π.χ. φακῆς, ρεβιθίων κλπ.).....

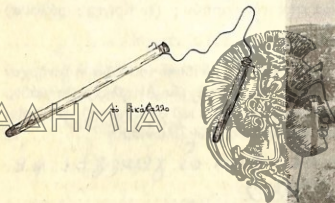
Ο. Ὑπανας ἐχρησιμοποιοῦτο διὰ τὴν φακὴν
ρεβίδια, γασόλια κλπ.

κόπανος εὐροιστός

ξύλο καμινωτό διὰ τὸ κοπάνημα
μικροῦ ἀμφοῦ δημητριακῶν...

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά; Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων παραγωγῶν;

Τὸ κοπάνισμα τῶν δημητριακῶν
ἐγένετο ὑπὸ τῶν ἰδίων τῶν γενητῶν
καὶ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας τῶν.

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα. Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν; Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καί εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦς, στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας) .Μ.Α.

6. τρ. ὤ. 6. 1. 5. ... 6. ταχύων ... 7. εὐνοπῆς 8. εὐ. ... τὴν ...
... 9. ἡμέραν ... 10. δεματίων ... 11. αἰ. τὴν ...
... αἰ. χρυσοποι. η. 6. 1. 5. ... τὴν ... 6. ταχύων ... καὶ ...
Χωρὶς 6. 1. 5. ... τὸν ... καρ. παύ ...

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναι, ποῖα ;

Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντοκισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; .? Ε. τραγ. οὐδ. 6. 1. 5. ...

8. 1. 5. 6. 1. 5. ... 6. 1. 5. ... 6. 1. 5. ... 6. 1. 5. ... 6. 1. 5. ...
... 6. 1. 5. ... 6. 1. 5. ... 6. 1. 5. ... 6. 1. 5. ... 6. 1. 5. ...
... 6. 1. 5. ... 6. 1. 5. ... 6. 1. 5. ... 6. 1. 5. ... 6. 1. 5. ...
... 6. 1. 5. ... 6. 1. 5. ... 6. 1. 5. ... 6. 1. 5. ... 6. 1. 5. ...

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) Χρ. 1. 5. 6. 1. 5. ...

... 6. 1. 5. ... 6. 1. 5. ... 6. 1. 5. ... 6. 1. 5. ... 6. 1. 5. ...
... 6. 1. 5. ... 6. 1. 5. ... 6. 1. 5. ... 6. 1. 5. ... 6. 1. 5. ...
... 6. 1. 5. ... 6. 1. 5. ... 6. 1. 5. ... 6. 1. 5. ... 6. 1. 5. ...
... 6. 1. 5. ... 6. 1. 5. ... 6. 1. 5. ... 6. 1. 5. ... 6. 1. 5. ...

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα ; πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ.

... 8. 1. 5. ... 6. 1. 5. ... 6. 1. 5. ... 6. 1. 5. ... 6. 1. 5. ...
... 6. 1. 5. ... 6. 1. 5. ... 6. 1. 5. ... 6. 1. 5. ... 6. 1. 5. ...
... 6. 1. 5. ... 6. 1. 5. ... 6. 1. 5. ... 6. 1. 5. ... 6. 1. 5. ...
... 6. 1. 5. ... 6. 1. 5. ... 6. 1. 5. ... 6. 1. 5. ... 6. 1. 5. ...

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ; Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μα-
χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην
καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο. Ὁ σχηματίζομεν

σωρὸς ἔχει σχῆμα ἑπίμνηες.....
ἔ. πάνω εἰς τὸν σωρόν καρφώνεται
τὸ ξυλοκίδηρον (ἀξιάλι) ἀλλὰ μόνον
τὸ κίδηρσὺν μέρος.....

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο :
φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχθυογραφῆσατε τοῦτο... τὸ ἀνέμισμα....

γίνεται μετὰ τὸ ἐρχεσθαι θρινάκι (καρπο-
λόι.).....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνέμιζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

... λ.ι.χ.ᾶ... ὁ ἰδιος ὁ χειρὸς, ἢ εὐδύχος τῶ
ἢ καὶ τὰ τέκνα του.....

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχυῶν, τὰ ὅποια μετὰ τὸ
λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ (εἰς τινὰς τόπους καλοῦν-
ται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κον-
τύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλώ-
νισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχυῶν τοὶ ἀγροῖ
μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ
καρποῦ λέγονται (ὡς τεμάχια) καὶ ληπο-

- χωρίζονται ἀπὸ τὸν καρπὸν μετὰ τὸ δρεμῶνι
δεν συνηθίζεται δεύτερον ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων.
5) Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώ-
νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 ηθίζεται τοῦτο

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμέναντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

Ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ χονδρὰ
 γίνεται μὲ ἐ. δριμόνι

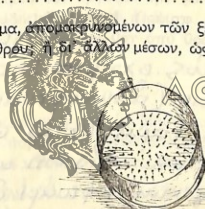
Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

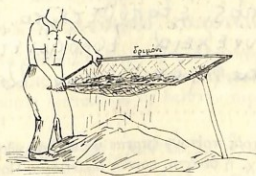
ΑΘΗΝΩΝ

κόσκινο παλιό δερμάτινο

κόβρος ἢ ἀνυλός

δριμόνι

νων μὲ ὁπὰς διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. μὲ τὸ κόσκινο τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους : βολίστρη, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

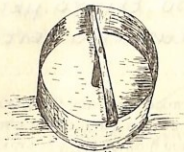
(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἀχυρὰ καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) κατὰ τὸ ἐνέφι ἐμβαλὼν πρὸς ἀπομακρύνειν τῶν ξένων δαλῶν.....
ἔχρησιμονοιοῖτο καὶ σάρονθρον ὑπὸ θυκαμῶς
διὰ καὶ σικκίδη καὶ σικκίδη (μόμια).
πρὸς ἐπεφταν κατὰ τὸ λικνίσμα εἰς
καὶ πλάγῳ τοῦ σωροῦ.....

- 7) Ὅταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπτηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λικνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνσεις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ; ὅταν ἐτοιμασθῇ ὁ
καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν μέτῳ
φτυαρι (ἀλυνόφτυαρο) ἐπὶ τοῦ σωροῦ
δὲν χαράσσεται σταυρὸς ἢ ἄλλο
σχῆμα εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ.....
ἐμπτηγνύει τὸ φτυάρι δι' ἐκτέλει τῆς ποσότητος
τοῦ εἶναι

- 8) Ἀλλὰ εἴθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.
ὁ καρπὸς ἐτοποθετεῖτο εἰς θάμνος
μὴν ἐν σινεχείᾳ ἐφορτύνετο εἰς τὰ δῶα
πρὸς μεταφορὰν εἰς τὴν ἀποθήκην.....

γ'.1) Ποῖαι ὀφείλαι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἁλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἁλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγένετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἰπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις ὀκάδας, εις κοιλά κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
 γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).. ἡ. ρ. χ. ε. α. π. ρ. οῦ
 1920. ὁ. δ. ε. κ. α. ι. οῦ. τ. η. σ. ε. ἰ. σ. ε. π. ρ. α. τ. τ. ε. τ. ὁ. φ. ἰ. τ. οῦ
 ἡ. σ. π. οῦ. ὁ. ἰ. σ. ε. ε. ἰ. σ. ε. ε. ἡ. μ. ε. ρ. η. οῦ. σ. τ. οῦ. ὁ. ἰ. τ. οῦ. τ. η. σ. κ. ρ. ὁ. ἰ. σ.
 μ. ἰ. ἡ. π. ἡ. ρ. ἰ. ν. ε. τ. ο. μ. ε. τ. ο. μ. ο. κ. β. ε. λ. ι.

μυσοκόλι

κούτελος

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἀλώνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ χυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἀλωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν) ... Ἀ. λ. λ. α. . β. α. ρ. η. . π. οῦ. μ. α. τ. ε. β. α. λ. λ. α. ν. ε. ο
 εἰ. σ. . εἰ. δ. ο. s. . εἰ. σ. τ. ὁ. ἀ. λ. ὡ. ν. ι. . ἡ. τ. ο. . 1.) τ. ὁ. π. α. π. α. δ. ι. ἄ. τ. ι. μ. ο
 2.) τ. ὁ. ἀ. γ. ρ. ο. φ. υ. λ. α. ι. ἄ. τ. ι. μ. ο. 3.) τ. ὁ. χ. υ. φ. τ. ι. ἄ. τ. ι. μ. ο.
 . . μ. ε. τ. ρ. ο. ν. . τ. ὡ. ν. δ. η. μ. η. τ. ρ. ι. α. ι. ὡ. ν. . ἡ. τ. ο. τ. ὁ. μ. ο. ν. β. ε. λ. ι
 ε. χ. ἡ. ρ. α. τ. ο. s. μ. ο. λ. ἰ. ν. δ. ρ. οῦ. . χ. ω. ρ. η. τ. ι. μ. ὲ. τ. η. τ. α. s. . ι. ο. ὁ. μ. ὲ. δ. ι. μ. ο.

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνηθείας)

... Ἀ. π. ε. θ. η. μ. εἰ. ε. τ. ο. . ἔ. ν. τ. ὁ. s. . τ. η. s. οἰ. κ. ἰ. α. s. (. εἰ. s. . τ. ὁ. ἀ. μ. π. ἰ. ἄ. ρ. ι. .) ὁ. μ. α. ρ. ὁ. s. . ὑ. π. ὁ. τ. ὁ. χ. ε. ω. ρ. ὁ. s. οῦ

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἀλώνι . Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

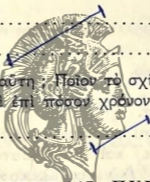
κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; ... ^{τὸ} ^{βαχυρον} ^{ἀπεδνηκέν} ^{εἰς} ^{τὴν} ^{διποδήμην} ^(βαχυρῶνα) ^{πᾶν} ^{ἐδρίσσετο} ^{ἐν} ^{τῷ} ^{χωρίῳ} . —

- 5) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχυνς ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; ...

^ἡ ^{διαλογὴ} ^{τοῦ} ^{σπόρου} ^{ἐγένετο} ^{μετὰ} ^{τὸ} ^{ἀλώνισμα} ^{ἀπὸ} ^{τῶ} ^{καλύκερο} ^{εἰς} ^{ἀρι} .

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατασκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχυῶν, τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς τοῦ φυλάσσεται πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ...

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν τόπον σας ἀναμμα φωτιάς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστουγέννων, ἑσπέρας 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρτίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρας τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

^ο ^{ύτε} ^{πρὸ} ^{τῶ} ¹⁹²⁰ ^α ^{ντε} ^{καὶ} ^{ἐν} ^{ἡμερον} ^{ὑπάρχει} ^ἕ ^{δι} ^{μον} ^{νὰ} ^{ἀνὰ} ^{βῶν} ^{φωτιές} ^{εἰς} ^{τὸ} ^{ὑπαιθρον} .

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ;

2) Πῶς λέγεται ἡ φωτιά αὐτή ; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.).....

β'. 1) Ποῖοι ἀνάπτουν τὴν πυράν· παιδιά, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος ; ...

2) Ποῖος ἢ ποῖοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν.
Τὰ κλέπτουν ; Ἄν ναι, ἀπὸ ποῖον μέρος ;

3) Πῶς γίνεται ἡ συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν ;

1) Προσευχάι, διάφοροι ἐπικλήσεις, ξόρκια, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα

2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τὴν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λου-
λουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.) . . .

.....

.....

.....

.....

- 4) Καίονται (ἢ ἔκαίνοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα
τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς) . . .

.....

.....

.....

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

.....

.....

.....

.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ἄλλα τραγούδια τοῦ χωριοῦ
ποῦ ῥελέχοντο καὶ λήγονται καὶ σήμερον
κατὰ τὸν θρησκευτὸν καὶ τὸ ἁγιονισμὸν

1.

Μάννα μ' ἢ κακοπάντρεφες
καὶ μ' ἔδωκες εὐεὺς κάρπους.
Ἔχω τὸ κῆμα δὲν βασκῶ
νερὸ δεῦρὸ δὲν πίνω

Ἔδωκ' ἐργάσι δὲν λαλεῖ
καὶ κοῦμος δὲν τὸ λέει.
Τὸ λέει μιά Ἀφροδίτη
τὸ λέει γὰρ κοίτη καὶ ὄχι.

Ποῖος ἔχει ἀνδρὰ ἐπὶ ξενιτεῖα
καὶ θυὸν ζῆλον
ποτὲ νὰ μὴν τοὺς καρτερῇ
νὰ μὴν τοὺς περιμένῃ

Φέτος θὰ γίνῃ πόλεμος
θὰ γίνῃ καὶ ἁγιοσύνη
θὰ κλάψουν μάννες γιὰ παιδιὰ
θυγαῖδες γιὰ τοὺς ἄνδρες.

2.

Γλυκοχαρίζου τὰ βουνά
καὶ ἔμορφες κοιμᾶνται
πάν' τὰ πουλάκια ἐπὶ βοσκῇ
καὶ οἱ κυνέρες ἐπὶ βρύθῳ
ἐνέχει καὶ ἡ πόλις.

Βγαίνω κι ἐγὼ τὸ μαῦρος μου
καὶ τὰ λαχωνιὰ μου
καὶ παίρνω δῖμα τὰ βουνά
δῖμα τὰ κορφοβούνια.

3

πού ἦσαν περιστερούλα μου
τόσον καιρό χαμένη
στὸν κάμπο ἤμουν κι ἔβρεχα
στὰ μάγια χιιδερούδα
καὶ τώρα τὸ φθινόπωρο (χεινόνωρο)
εἰμὰ τὸν Ἄϊ- Δημήτρι
θγῆνα νὰ μάσω πᾶσαντα
μὲ τὰλλα τὰ κορίτσια
καὶ οἱ κλέφτες καὶ οἱ γιάντες
ἀπὸ ψηλὴ ράκον λιμ
κορίτσια καὶ σπανίσιμα
γιά ἴατε παραμάτω
Ἔχω δύο λόγια νὰ εἶς πῶ
τρίτ νὰ εἶς ρωτήσω
μὴ νάσαι κλέφτες στὸ χωριό
μὴ νάιν' μπουλουμπασάδες;
Ν' ἔρεῖς λαλάμ δέν ξέρομε
ἂν εἶναι κι ἂν δέν εἶναι

4

ἤλγε μου εἰ ποτὶ ἄρχηδες
κι ἀρχεῖς νὰ βασιλέψης;
Σὲ καταρίεσαι ἢ ἀρχατιά
ξένος ἀρχατοδοξος

ἀνέχεια

Σ' ε' καταδέχεται καὶ γιὰ νὰ
γιὰ μισροπαντρεμένη
π' ὅχει τὸν ἄνδρα τ' ὅς ἄρρωστο
βαρὶ γιὰ νὰ πεθάνῃ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ